

Εύθραυστοι ήρωες στην πιο κρίσιμη στιγμή της Ευρώπης

ANTONY NTOR

Ολο το φως που δεν μπορούμε να δούμε
 μτφρ.: Νίνα Μπούρη
 εκδ. Πατάκη, σελ. 638

Του **ΝΙΚΟΥ ΔΑΒΒΕΤΑ**

Λίγοι ασφαλώς θα μπορούσαν να προβλέψουν την εκδοτική επιτυχία του σαραντατριάρχου Αντονι Ντορ, από το Οχάιο των ΗΠΑ, όταν το 2015 κυκλοφόρησε το μυθιστόρημά του «Ολο το φως που δεν μπορούμε να δούμε», που εντός του 2015 απέσπασε το βραβείο Pulitzer και έφθασε στην κορυφή των μπεστ σέλερ των New York Times. Και αυτό πρωτίστως γιατί ο Ντορ παρουσίασε ένα κλασικό ιστορικό μυθιστόρημα, μακριά τόσο από την κοινωνική θεματική της τρέχουσας αμερικανικής πεζογραφίας όσο και από τον τρόπο γραφής των περισσότερων ομοτέχνων του, είτε της Ανατολικής είτε της Δυτικής ακτής.

Με άλλα λόγια, ο Ντορ είναι «παλιομοδίτης». Κουβαλά κάτι από τον νατουραλισμό του

Ζολά, τον λυρισμό του Τολστόι, την ατμόσφαιρα του Χένρι Τζέιμς. Οχι πως τους ακολουθεί κατά γράμμα, όμως είναι εμφανές πως δεν γοητεύεται από τις κατακτήσεις του μοντερνισμού και τις ακροβασίες του μεταμοντέρνου, χτίζει ένα συμπαγές έργο, όπου ακόμη και το ελάχιστο μυθικό στοιχείο υποτάσσεται στους όρους της αληθοφάνειας και της ακριβούς αναπαράστασης μιας εποχής.

Το μυθιστόρημα διαδραματίζεται, στο μεγαλύτερο μέρος του, τα έτη της γερμανικής κατοχής (1941 - 44) στη μεσαιωνική πόλη-κάστρο της γαλλικής Βρετάνης, Σεν Μαλό (σήμερα διάσπμο παραθεριστικό κέντρο).

Το Σεν Μαλό είχε την ατυχία να βρίσκεται μέσα στο τόξο των στρατιωτικών επιχειρήσεων κατά την απόβαση των συμμαχικών στρατευμάτων στη Νορμανδία. Βομβαρδίστηκε ανηλεώς καθώς αποτελούσε οχυρή θέση των Γερμανών και καταστράφηκε σχεδόν ολοσχερώς, αφού από τα 865 κτίρια, εντός των τειχών της πα-

Το μυθιστόρημα διαδραματίζεται, στο μεγαλύτερο μέρος του, τα έτη 1941 - 44, στο Σεν Μαλό.

Ο Αμερικανός συγγραφέας Αντονι Ντορ είναι «παλιομοδίτης». Κουβαλά κάτι από τον νατουραλισμό του Ζολά, τον λυρισμό του Τολστόι, την ατμόσφαιρα του Χένρι Τζέιμς.

λιάς πόλης, έμειναν όρθια μόλις 182. Στο κατοχικό Σεν Μαλό θα συναντηθούν οι δύο κεντρικοί ήρωες του μυθιστορηματος, λίγο πριν από τη μεγάλη καταστροφή. Εν τω μεταξύ, όμως, παρακολουθούμε τις ζωές τους, έτσι όπως εξελίσσονται παράλληλα, με μοναδικό τους κοινό σημείο την αγάπη τους για τις ραδιοφωνικές εκπομπές.

«Γενιά ραδιοφώνου»

Η δεκαπενταετής Παριζιάνα Μαρί Λορ, τυφλή από τα έξι της χρόνια, και ο δεκαεννιάχρονος στρατιώτης της Βέρμαχτ Βέρνερ Πφένιχ, άριστος γνώστης των τεχνικών μέσων της εποχής και χειριστής ραδιογωνιόμετρου, ανήκουν στην ίδια γενιά, τη «γενιά του ραδιοφώνου», μα σε διαφορετικά στρατόπεδα. Η πρώτη εξαρτάται άμεσα από τον κλειθροποιό πατέρα της που εργάζεται στο Μουσείο Φυσικής Ιστορίας της Γαλλίας. Μυστική αποστολή του πατέρα της, όταν οι Γερμανοί μπαίνουν στο Παρίσι, είναι να φυγαδεύσει και να κρύψει στο Σεν Μαλό ένα σπά-

νιο διαμάντι του μουσείου.

Από την άλλη, ο νεαρός Βέρνερ, που μεγαλώνει μέσα σε ένα ορφανοτροφείο, βλέπει ως σωτήρια διέξοδο τη σταδιοδρομία του στον στρατό. Η φοίτησή του, όμως, στη στρατιωτική ακαδημία θα αποδειχθεί ισοπεδωτική εμπειρία. Από αυτή θα βγει «σακατεμένος», με ανεπούλωτα ψυχικά τραύματα και θα σταλεί άρον άρον στο μέτωπο. Η μοίρα θα τα φέρει έτσι ώστε οι δύο μυθιστορηματικοί χαρακτήρες να γνωριστούν μέσα στα χαλάσματα του βομβαρδισμένου σπιτιού της Μαρί Λορ, και εκεί να έρθουν αντιμέτωποι με το πεπρωμένο τους.

Επιτυχές «πάντρεμα»

Αποτυπώνοντας την εύθραυστη ψυχολογία των νεαρών ηρώων, στην πιο κρίσιμη στιγμή της σύγχρονης Ευρώπης, ο συγγραφέας αποφεύγει, ευτυχώς, τα κλισέ του αντιπολεμικού δράματος, αξιοποιεί όμως στο έπακρον τις χαρισματικές τους φυσιογνωμίες για να «παντρέψει» το συναίσθημα με την ιστορική μνήμη.